

Çocukluk Ça?? Travma Sonras? Duygusal Stres Ölçe?i (PEDS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocukluk Ça?? Travma Sonras? Duygusal Stres Ölçe?i (PEDS)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19094>

Özet

Çocukluk Ça?? Travma Sonras? Duygusal Stres Ölçe?i (PEDS), çocukluk döneminde ya?anm?? travmatik olaylar sonras?nda ortaya ç?kan duygusal ve psikolojik stres belirtilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçe'ye adaptasyon, **geçerlik** ve **güvenirlik** çal??malar?n? içermektedir. Ölçek, özellikle travmaya maruz kalm?? çocuklar?n duygusal tepkilerini ve **Travma Sonras? Stres Bozuklu?u** (TSSB) ile ili?kili olabilecek duygusal stres düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk ça?? travmas?, duygusal stres, PEDS, psikometrik **uyarlama**, **güvenirlik**, **geçerlik**.

Yazarlar

Kübra Göktepe

Amaç

Çocukluk Ça?? Travma Sonras? Duygusal Stres Ölçe?i'nin (PEDS) temel amacı, çocuklar?n ya?ad?klar? travmatik deneyimlere ba?l? olarak geli?tirdikleri duygusal stres belirtilerinin şiddetini ve sıklı?n? standardize edilmiş? bir şekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çal??mas?n?n özel amacı ise, ölçe?in Türk kültürü ve diline uygunlu?unu, psikometrik özelliklerini ve klinik kullanıma elverişlili?ini araştırmaktır.

Ölçek, klinisyenlere ve araştırmacılara, travma sonras? duygusal stres ya?ayan çocuklar? hızlıca tarama ve değerlendirme imkanı sunarak erken müdahale programlar?n?n planlanmasına yardımcı olmayı hedeflemektedir.

Yap? (Konstrukt)

Ölçek, çocukluk ça?? travmas?na maruz kalma sonras?nda ortaya ç?kan duygusal ve davran??sal stres yan?tlar?n? ölçen bir yapıyı temel alır. Bu yapı, genellikle yeniden ya?antılama, kaçınma, olumsuz biliş ve duygu durum de?işiklikleri gibi **Travma Sonras? Stres Bozuklu?u** (TSSB) semptomlarıyla örtü?en duygusal stres faktörlerini kapsar. Ölçek, 21 madde aracılığıyla bu duygusal stresin genel düzeyini belirlemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan geçerlik analizlerinde, özellikle **kestirimsel geçerlilik** incelenmiştir. Bu analiz sonucunda geçerlilik katsay?sı orta düzeyde (0,54)

bulunmu?tur. Ancak, bu sonuç istatistiksel olarak anlaml? bulunmam?? ve çal??man?n bulgular?na göre ölçe?in kestirimsel geçerlili?inin yetersiz oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Buna kar??n, ölçek maddelerinin ay?rt edicili?i (madde analizi) istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlaml? bulunmu?tur ($p < 0,0001$). Bu durum, ölçekteki maddelerin, yüksek ve dü?ük duygusal stres düzeyine sahip gruplar? birbirinden ay?rmada etkili oldu?unu göstermektedir. Kestirimsel geçerlilik için belirlenen kesim noktas? ise 28,5 puan olarak hesaplanm??t?r.

Güvenirlik

Çal??mada, Çocukluk Ça?? Travma Sonras? Duygusal Stres Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenilirli?i yüksek derecede tespit edilmi?tir. Güvenirlik katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri 0,85 olarak rapor edilmi?tir. Genel kabul gören psikometrik standartlara göre 0,70 üzerindeki de?erler kabul edilebilir veya iyi düzeyde güvenilirlik gösterirken, 0,85 de?eri ölçe?in yüksek iç tutarlılık?a sahip oldu?unu kan?tlamaktadır. Güvenilirlik analizi s?ras?nda ölçekten herhangi bir maddenin ç?karılmas?na gerek duyulmam??t?r, bu da 21 maddenin tamam?n?n yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçmeye katkı sa?ladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte ölçe?in faktör yap?s?na dair detaylı bir analiz (Aç?mlayıcı veya Do?rulayıcı Faktör Analizi) bilgisi do?rudan sunulmam??t?r. Ancak, bir uyarılma çal??mas?nda geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yan? s?ra faktör yap?s?n?n da incelenmesi beklenir. Maddelerin ay?rt edicili?inin istatistiksel olarak anlaml? bulunmas?, ölçe?in tek veya çok boyutlu yap?s?n?n güçlü oldu?unu dolaylı olarak i?aret edebilir. Detaylı faktör yap?s? bilgisi için ilgili yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: **Uyarılma** Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (21 madde)

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal dil ve di?er diller hakkında bilgi mevcut de?il)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve ergenler (Spesifik ya? grubu tezde belirtilmelidir.)

Ya? Grubu: Veri mevcut de?il (Genellikle okul ça?? çocuklar? ve ergenler hedeflenir.)

Popülasyon Detaylar?: Travmatik ya?ant?ya maruz kalm?? çocuklar ve ergenler.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme (S?klük temelli).

Anahtar Kelimeler

Çocuk psikolojisi, travma sonras? stres, psikolojik de?erlendirme, **Cronbach Alfa**, kesim noktas?, madde ay?rt edicili?i, psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Veri mevcut de?il

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Veri mevcut de?il

Yaz??ma Adresi: Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi Ba?lant?s?)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

PEDS'in Türkçe **uyarlama** çal??mas? 2014 y?l?nda tamamlanm??t?. Ölçe?in ticari kullan?m?na veya yay?nlanm?? kopyalar?na eri?im için sorumlu yazar (Kübra Göktepe) veya ilgili kurum (Üsküdar Üniversitesi) ile ileti?ime ge?ilmesi önerilir.

Referanslar

Göktepe, K. (2014). Çocukluk ça?? travma sonras? duygusal stres ölçe?i'nin uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? (Yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul).

Tezin orijinal ba?lant?s? ve özetine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dökümanlar? a?a??dan indirilebilir:

cocukluk-cagi-travma-sonrasi-duygusal-stres-olcegi-peds-toad.pdf

cocukluk-cagi-travma-sonrasi-duygusal-stres-olcegi-peds-toad.pdf

Çocukluk Ça?? Travma Sonras? Duygusal Stres Ölçe?i (PEDS) Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçek toplam 21 maddeden olu?maktadır. Ölçek maddelerinin tam metni kaynak içerikte yer almamaktadır.

Ölçek, 4 basamaklı (Likert tipi) bir derecelendirme sistemi kullanmaktadır:

Neredeyse hiç

Bazen

S?kça

Çok s?k

ARABPSYCHOLOGY.COM